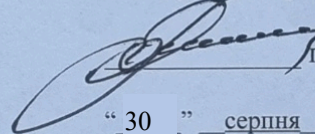

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

 проф. Кундицький О. О.
“ 30 ” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗК 1.1.01

«Економіка та управління бізнесом»

галузь знань
спеціальність
факультет
форма навчання

07 «Управління та адміністрування»
073 «Менеджмент»
економічний
денна, заочна

Львів –2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни ЗК1.1.01 „Економіка та управління бізнесом” для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 „Управління та адміністрування” напряму підготовки 073 „Менеджмент”. – Львів, 2022. – 19с.

Розробник:

Замроз Мар’яна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту

(протокол від „30” серпня. 2023 р., № 2).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(Витяг з програми навчальної дисципліни
ЗК1.1.01 „Економіка та управління бізнесом”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика НД	
		денна ФН	заочна ФН
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 „Управління та адміністрування”	нормативна	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – ІНДЗ		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120	Напрямок підготовки: 073 „Менеджмент”	Семестр	
Тижневих годин для ДФН: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: „магістр”	2-й	1-й
		Лекції	
		32 год.	14 год
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год
		Самостійна робота	
		72 год.	100 год
		ІНДЗ:	
		ІНДЗ	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 1:1,5
- для заочної форми навчання – 1:5

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Головною метою вивчення курсу «Економіка та управління бізнесом» є формування у студентів компетенцій щодо набуття необхідної сукупності практичних знань, вмінь та навичок пошуку конкретних бізнес-ідей та визначення напрямків організаційного розвитку та підвищення ефективності управління організацією.

Тому **основним завданням** вивчення курсу «Економіка та управління бізнесом» є теоретична підготовка студентів спеціальності з **питань:**

- генерування нових та креативних ідей та втілення їх у життя;
- суті підприємства, взаємозв'язку його внутрішніх елементів та зовнішнього середовища;
- специфіки управління різновидами підприємств та їх об'єднань;
- проектування ефективного організаційного дизайну підприємства;
- психологічних аспектів управлінської діяльності;
- ефективності управління підприємством;
- управління ризикозахищеністю підприємства, ознак та причин виникнення кризових ситуацій та ризику;
- особливостей здійснення фінансової, збутової та маркетингової діяльності в сучасній організації;
- напрямків організаційного розвитку підприємства.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами компетентностей:

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК2 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК4 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетенції (СК):

СК1 Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі відповідно до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2 Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК4 Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК9 Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК10 Здатність до управління організацією та її розвитком;

СК11 Здатність самостійно опановувати і використовувати сучасні дослідницькі, комунікаційні і консалтингові технології у сфері менеджменту та бізнес-адміністрування;

СК12 Здатність до організації роботи у сфері публічного адміністрування, аналізу економічних проблем та процесів управління міжнародними організаціями.

Після завершення цього курсу студент буде :

знати :

- особливості підготовки та генерування бізнес-ідеї;
- сучасні моделі менеджменту організацій;
- основні переваги від застосування сучасних форм об'єднання підприємств;
- особливості нових форм підтримки підприємництва;
- основні характеристики, основні переваги та недоліки головних і нових форм проектування організацій;
- методологію організаційного інжинірингу;
- сутність та особливості моделювання організаційного дизайну;
- особливості фінансової, збутової та маркетингової діяльності ділових організацій;
- сутність конкурентоспроможності організації і основні чинники, що на неї впливають;
- види конкурентних стратегій та їх характерні особливості;
- сутність підприємницького ризику та методи управління ризиком;
- основні підходи до визначення ефективності ділової організації.

вміти :

- визначати і аналізувати основні чинники зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на діяльність підприємств різних форм власності;
- визначати організаційно-правову форму досліджуваного підприємства та особливості його роботи;
- визначати діапазон керованості та аналізувати чинники, що його визначають;
- будувати організаційну структуру досліджуваного підприємства;
- здійснювати організаційно-управлінський аналіз сучасного підприємства;
- застосовувати технологію маркетингової діяльності у роботі ділової організації;
- будувати ефективні канали розподілу для ділових організацій;
- аналізувати потенційні ризики діяльності сучасної організації і застосовувати різні методи управління ризиками залежно від сфери діяльності;
- визначати основні чинники конкурентоспроможності і розробляти програми

підвищення конкурентоспроможності для досліджуваного підприємства;
 - аналізувати ефективність менеджменту організації.

Програмні результати навчання:

ПРН2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
 ПРН3 Проєктувати ефективні системи управління організаціями;
 ПРН5 Планувати діяльність організації у стратегічному та тактичному розрізах;
 ПРН6 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
 ПРН8 Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;
 ПРН12 Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
 ПРН13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин /4 кредити ECTS.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль ЗК1.1.01.02. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення

Підприємництво (бізнес) як особлива економічна категорія. Функції та принципи підприємницької діяльності. Роль підприємця у розвитку економіки. Особисті та професійні якості підприємця. Сучасні актуальні тренди і тенденції у підприємницькому середовищі.

Дизайн-мислення. Поняття «підприємницька ідея» та її зміст. Джерела і способи генерування нових ідей.

Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності. Самофінансування бізнесу. Банківське кредитування. Порядок залучення коштів через краудфандинг і краудінвестинг. Лізинг. Особливості венчурного фінансування. Грантові програми. Форми державної фінансової підтримки малого бізнесу.

Тема 2. Підприємництво та види підприємницької діяльності

Характеристика організаційно-правових форм підприємств в Україні. Об'єкти приватної власності. Корпоративні підприємства та їх класифікація.

Форми об'єднання підприємств в Україні. Сутність та характерні риси асоціації, корпорації, концерну та консорціуму. Промислово-фінансові групи: характерні риси та основні учасники

Форми організації підприємництва. Одноосібне володіння: характерні риси, переваги і недоліки. Партнерство: характерні риси, переваги і недоліки. Корпорація: характерні риси, переваги і недоліки.

Нові форми підтримки підприємництва. Кластерна модель об'єднання підприємств: основні учасники, характерні риси, переваги для бізнесу, галузі, населення та держави. Характерні риси та організаційна структура бізнес-центру. Бізнес-інкубатор та його головні завдання. Сутність та характерні риси технопарків та технополісів.

Тема 3. Організація управління бізнесом

Методологія організації управління. Управлінські процедури: визначення мети, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір альтернативи. Формальні та неформальні організації. Формування результативного та дієвого підходів в менеджменті.

Дослідження середовища функціонування підприємства. Аналіз чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Сучасні методики діагностики зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

Відповідальність сучасного підприємства, його основні складові. Види відповідальності та особливості її здійснення.

Імідж організації, його характеристика та взаємозв'язок з культурою. Корпоративна культура. Рівні корпоративної культури. Типи корпоративної культури.

Тема 4. Організаційний дизайн підприємства

Сутність та модель організаційного дизайну. Порівняльна характеристика понять організаційної структури і організаційного дизайну. Елементи організаційного дизайну. П'ятірка (за Г. Мінцбергом), які визначають організаційний дизайн і структуру організації (П'ять механізмів координації. П'ять складових частин організації. П'ять рушійних організаційних сил. П'ять конфігурацій організаційних структур) важелі організаційного дизайну за Саймонсом.

Сутність і особливості проектування організації. Основні елементи при проектуванні оргструктури, їх переваги і недоліки. Альтернативи до спеціалізації, їх переваги. Основні підходи до структуризації. Дві концепції процесу передачі повноважень. Головні форми взаємозалежності

Діапазон керованості та чинники, що його визначають. Три різновиди відносин, що звичайно складаються при виконанні взаємозалежних робіт. Два види норми керованості (діапазону контролю). Висока та плоска структура ієрархії, а також вузький та широкий масштаб керованості. Теорія зв'язків „підлеглий - керівник” В. Грейкунаса. Чинниками, які суттєво впливають на частоту та кількість посадових зв'язків.

Головні форми проектування організацій. Етапи організаційного проектування. Лінійна організаційна структура: сутність, зображення, переваги і недоліки. Функційна організаційна структура: сутність, зображення, переваги і недоліки. Комбіновані організаційні структури: види, переваги і недоліки. Адаптивні організаційні структури: види, переваги і недоліки.

Нові форми організаційних структур (віртуальна, групова, навчальна), їх характеристики та особливості роботи.

Тема 5. Організаційний інжиніринг сучасного підприємства

Особливості організаційно-управлінського аналізу. Схема організаційно-управлінського аналізу. Детальний зміст складових організаційно-економічного аналізу. Особливості аналізу та оцінки організаційної структури управління.

Методологія організаційного інжинірингу. Сутність та основні поняття інжинірингового опису процесів в організації. Класифікація процесів організації для інжинірингового опису. Порівняльна характеристика функцій і бізнес-процесів. Взаємозв'язок робіт і функцій у бізнес-процесах. Класифікація бізнес-процесів в діловій організації. Ключові параметри опису бізнес-процесів. Модель інжинірингового опису бізнес-процесів верхнього рівня. Модель інжинірингового опису бізнес-процесів нижнього рівня. Аналіз і оцінка оптимальності організаційного інжинірингу, якісні і кількісні параметри процесів.

Реінжиніринг бізнес-процесів, його головна мета, об'єкт і цілі. Принципи проведення реінжинірингу. Етапи реінжинірингу діяльності підприємства. Найбільш поширені методи удосконалення бізнес-процесів організацій.

Змістовий модуль ЗК1.1.01.02. УПРАВЛІННЯ РІЗНИМИ ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 6. Управління фінансово-економічною підсистемою підприємства

Суть, мета, функції і механізм фінансового менеджменту. Принципи фінансового менеджменту, його суб'єкти та об'єкти, та матеріальна основа. Головна мета і завдання фінансового менеджменту. Основні функції фінансового менеджменту як системи управління та підсистеми управління організацією.

Суть фінансового механізму і підходи до їх визначення. Загальна модель фінансового механізму та її компоненти: фінансове забезпечення та фінансове регулювання.

Суть та головні завдання фінансової політики організації, система її формування, проблеми реалізації. Формування фінансової стратегії підприємства.

Тема 7. Управління маркетингом сучасного підприємства

Суть, зміст і цілі маркетингової діяльності, потреба в ній. Принципи і функції маркетингу. Маркетинг як специфічна функція управління. Функціональна організація маркетингової діяльності. Товарно-функціональна структура управління маркетингом. Матричні структури управління маркетингом.

Технологія маркетингової діяльності: розробка програми з продукту; зміст основних складових програми маркетингу з продукту; розробка програми маркетингу по виробничому відділенню, її зміст.

Тема 8. Управління збутом підприємства

Суть політики розподілу продукції підприємства (організації), її аспекти. Стратегія розподілу. Планування діяльності в політиці розподілу продукції: етапи та чинники впливу. Канали розподілу: прямий, непрямий, змішаний.

Схеми каналів розподілу: прямий; продаж через оптовика; використання послуг агентів. Підходи до визначення числа посередників. Чинники, які впливають на вибір каналу розподілу. Традиційні і нові форми внутрішніх структур каналів розподілу: вертикальні маркетингові системи (корпоративні, договірні, керовані); горизонтальні маркетингові системи; багатоканальні маркетингові системи.

Особливості збутової діяльності, її критерії; цілі учасників розподілу; функції оптового покупця. Класифікація організацій оптової торгівлі, тенденції їх розвитку. Функції роздрібною торгівлі. Класифікаційні ознаки підприємств роздрібною торгівлі. "Колесо роздрібною торгівлі", стратегії її розвитку. Критерії вибору підприємств роздрібною торгівлі. Класифікація різних торговців залежно від послуг, які надаються споживачам.

Кількісні показники, що характеризують діяльність торговельного підприємства. Управління процесом формування товарного асортименту, його розширення. Способи розширення діяльності торговельної фірми. Формування асортименту. Розробка асортиментної концепції управління асортиментом. Планування товарного асортименту. Товарні стратегії, що застосовуються в процесі планування товарного асортименту. Алгоритм формування перспективного товарного асортименту.

Тема 9. Управління ризикозахищеністю

Сутність підприємницького ризику. Проблема невизначеності, зокрема в економічних процесах. Господарський економічний ризик.

Класифікація економічних ризиків. Ризики звичайної і надзвичайної діяльності. Джерела виникнення ризиків. Ризики виправдані і невивиправдані.

Ризик у прийнятті управлінських рішень.

Кількісні та якісні методи аналізу ризику: ймовірно-статистичні (математичне

очікування, коефіцієнт варіації); експертних оцінок; аналітичні методи.

Методи управління ризиком: зовнішні та внутрішні (лімітування, диверсифікація, створення резервів, здобуття додаткової інформації, хеджування, форвардні контракти, страхування господарських операцій та ін.).

Ризикозахищеність у надзвичайній діяльності підприємства, його основної, фінансової, інвестиційної діяльності та управлінської діяльності. Принципи управлінської поведінки в умовах ризику.

Тема 10. Конкурентна політика підприємства

Поняття та види конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність товару, фірми, галузі, економіки, регіону та країни.

Взаємозв'язок між цими поняттями. Чинники, впливаючі на конкурентоспроможність країни, підприємства, товару.

Конкурентні стратегії та впливовість конкурентних сил. “Колесо стратегій конкуренції”. Зовнішні та внутрішні чинники, впливаючі на розробку стратегії конкуренції. П'ять головних чинників галузевої конкуренції: загроза входу нових конкурентів і боротьба з ними – економія за рахунок масштабів, вимога інвестувань, перехідні витрати, доступ до каналів розподілу, відносні перевитрати незалежно від масштабу виробництва. Загальні стратегії конкуренції: мінімізації витрат, диференціації, зосередження; їх вимоги та характеристика.

Загальна характеристика моделі менеджменту систем якості продукції. Державне регулювання якості продукції в Україні. Проблема недобросовісної конкуренції та захисту від неї, її законодавче регулювання в Україні. Державне регулювання антимонопольної діяльності та регулювання цін і тарифів.

Тема 11. Управління ефективністю сучасного підприємства

Теоретичні основи ефективного розвитку господарських систем у ринкових умовах. Критерії ефективності соціальних систем. Головні напрямки оцінки ефективності. Головні чинники економічності підприємств.

Завдання підвищення ефективності. Система показників оцінки економічної ефективності менеджменту: загальні та часткові. Ресурсно-потенціальний підхід до оцінки ефективності системи менеджменту, його методологія.

Критерії активізації діяльності працівників у процесі управління, їх компетентність.

Оцінка ефективності управління, критерії ефективності управлінської праці. Підходи до визначення ефективності управління, його показники: загальні; продуктивності управлінської праці; економічності апарату управління.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма / Заочна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с/р
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ						
Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення	9/10,5	2/1	1/0,5	-	-	6/9
Тема 2. Підприємництво та види підприємницької діяльності	12/12	4/2	2/1	-	-	6/9
Тема 3. Організація управління бізнесом	12/10,5	4/1	2/0,5	-	-	6/9
Тема 4. Організаційний дизайн підприємства	13/11,5	4/2	2/0,5	-	-	7/9
Тема 5. Організаційний інжиніринг сучасного підприємства	10/10,5	2/1	1/0,5	-	-	7/9
Разом – зм. модуль 2	56/55	16/7	8/3			32/45
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РІЗНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА						
Тема 6. Управління фінансово-економічною підсистемою підприємства	8/10,5	2/1	1/0,5			5/9
Тема 7. Управління маркетингом сучасного підприємства	11/12,5	2/1	1/0,5			8/11
Тема 8. Управління збутом підприємства	13/11,5	4/1	2/0,5			7/10
Тема 9. Управління ризикозахищеністю	10/9,5	2/1	1/0,5			7/8
Тема 10. Конкурентна політика підприємства	12/10,5	4/2	2/0,5			6/8
Тема 11. Управління ефективністю сучасного підприємства	10/310,5	2/1	1/0,5			7/9
Разом – зм. модуль 2	64/65	16/7	8/3			40/55
Усього годин	120/120	32/14	16/6	-	-	72/100

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДН	ЗН
1	Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення	2	1
2	Тема 2. Підприємництво та види підприємницької діяльності	4	2
3	Тема 3. Організація управління бізнесом	4	1
4	Тема 4. Організаційний дизайн підприємства	4	2
5	Тема 5. Організаційний інжиніринг сучасного підприємства	2	1
6	Тема 6. Управління фінансово-економічною підсистемою підприємства	2	1
7	Тема 7. Управління маркетингом сучасного підприємства	2	1
8	Тема 8. Управління збутом підприємства	4	1
9	Тема 9. Управління ризикозахищеністю	2	1
10	Тема 10. Конкурентна політика підприємства	4	2
11	Тема 11. Управління ефективністю сучасного підприємства	2	1
Разом		32	14

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДН	ЗН
1	Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення	1	0,5
2	Тема 2. Підприємництво та види підприємницької діяльності	2	1
3	Тема 3. Організація управління бізнесом	2	0,5
4	Тема 4. Організаційний дизайн підприємства	2	0,5
5	Тема 5. Організаційний інжиніринг сучасного підприємства	1	0,5
6	Тема 6. Управління фінансово-економічною підсистемою підприємства	1	0,5
7	Тема 7. Управління маркетингом сучасного підприємства	1	0,5
8	Тема 8. Управління збутом підприємства	2	0,5
9	Тема 9. Управління ризикозахищеністю	1	0,5
10	Тема 10. Конкурентна політика підприємства	2	0,5
11	Тема 11. Управління ефективністю сучасного підприємства	1	0,5
Разом за рік		16	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДН	ЗН
1	Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення	6	9
2	Тема 2. Підприємництво та види підприємницької діяльності	6	9
3	Тема 3. Організація управління бізнесом	6	9
4	Тема 4. Організаційний дизайн підприємства	7	9
5	Тема 5. Організаційний інжиніринг сучасного підприємства	7	9
6	Тема 6. Управління фінансово-економічною підсистемою підприємства	5	9
7	Тема 7. Управління маркетингом сучасного підприємства	8	11
8	Тема 8. Управління збутом підприємства	7	10
9	Тема 9. Управління ризикозахищеністю	7	8
10	Тема 10. Конкурентна політика підприємства	6	8
11	Тема 11. Управління ефективністю сучасного підприємства	7	9
Разом		72	100

8. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – це самостійне дослідження, виконане студентом під час вивчення дисципліни в університеті. Воно є документом, на підставі якого лектор визначає рівень теоретичної підготовки студента та приймає рішення про допуск до складання заліку із даної дисципліни.

Загальний обсяг ІНДЗ має бути 20-25 сторінок друкованого тексту формату А4. Текст роботи має бути написаний чітким розбірливим почерком (без виправлень) до тридцяти рядків на сторінці. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – 20 мм, правим – 10 мм, верхнім – 15 мм, нижнім – 15 мм. Текстова частина ІЗ, рисунки, таблиці мають бути написані чорнилом (пастою) одного кольору (чорного, синього, фіолетового).

Варіант індивідуального завдання вибирається відповідно до порядкового номеру студента у списку групи.

При написанні ІНДЗ студент повинен давати посилання на джерела, матеріали з яких наводяться у тексті. Посилання додаються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у списку літератури та відповідна сторінка джерела (наприклад [7, с. 75]), або під текстом цієї сторінки у вигляді виноски, в якій указують прізвище та ініціали автора, назву джерела, видавництво, рік видання та сторінку.

У список використаної літератури включають усі використані джерела. Джерела слід розташовувати у алфавітному порядку у межах блоків.

Кінцевий термін подання готової ІНДЗ на кафедру менеджменту – 1 травня 2022.

Умови, за яких ІНДЗ не зараховується:

- Подане на кафедру з порушенням строків, установлених регламентом.
- Написане на теми, які не відповідають даній програмі.
- Виконане несамостійно.
- Структура не відповідає вимогам.
- Не опрацьоване, недбало оформлене, написане нерозбірливим почерком.

8. ПИТАННЯ НА ІСПИТ З КУРСУ “Економіка та управління бізнесом”

1. Підприємництво (бізнес) як особлива економічна категорія.
2. Дизайн-мислення.
3. Поняття «підприємницька ідея» та її зміст.
4. Джерела і способи генерування нових ідей.
5. Сучасні форми фінансування бізнесу.
6. Методологія організації управління.
7. Зовнішнє середовище функціонування ділових організацій.
8. Внутрішнє середовище функціонування ділових організацій.
9. Відповідальність сучасного підприємства, його основні складові.
10. Імідж організації, його характеристика та взаємозв'язок з культурою.
11. Характеристика організаційно-правових форм підприємств в Україні.
12. Форми об'єднання підприємств в Україні, їх переваги і недоліки
13. Форми організації підприємництва, їх переваги і недоліки
14. Кластеризація як нова форма підтримки підприємництва
15. Нові форми підтримки підприємництва.
16. Сутність і особливості проектування організації.
17. Діапазон керованості та чинники, що його визначають.
18. Головні форми проектування організацій.
19. Нові форми організаційних структур.
20. Особливості організаційно-управлінського аналізу.
21. Методологія організаційного інжинірингу.
22. Реінжиніринг бізнес-процесів.
23. Сутність та модель організаційного дизайну.
24. Суть, мета, функції і механізм фінансового менеджменту.
25. Суть та головні завдання фінансової політики організації, система її формування, проблеми реалізації.
26. Організація фінансового планування в організації.
27. Управління формуванням та використанням активів підприємства.
28. Особливості управління оборотними активами.
29. Суть, зміст і цілі маркетингової діяльності, потреба в ній.
30. Структура та функції апарату управління маркетинговою діяльністю.
31. Технологія маркетингової діяльності.
32. Суть політики розподілу продукції підприємства (організації), її аспекти.
33. Планування діяльності в політиці розподілу продукції: етапи та чинники впливу.
34. Сутність та види каналів розподілу, їх переваги і недоліки.
35. Традиційні і нові форми внутрішніх структур каналів розподілу.
36. Особливості збутової діяльності, її критерії, цілі учасників розподілу
37. Класифікація організацій оптової торгівлі, тенденції їх розвитку.
38. Підприємства роздрібною торгівлі, їх класифікація та функції.
39. “Колесо роздрібною торгівлі”, стратегії її розвитку.
40. Управління процесом формування товарного асортименту, його розширення.
41. Сутність підприємницького ризику та проблема невизначеності, зокрема в економічних процесах.
42. Класифікація економічних ризиків.
43. Джерела виникнення ризиків.
44. Кількісні та якісні методи аналізу ризику.
45. Методи управління ризиком: зовнішні та внутрішні.
46. Поняття та види конкурентоспроможності.
47. Чинники конкурентоспроможності та їх класифікація.
48. Сутність та види конкурентних стратегій.
49. П'ять головних чинників галузевої конкуренції.

50. Державне регулювання якості продукції в Україні.
 51. Державне регулювання антимонопольної діяльності та регулювання цін і тарифів.
 52. Сутність та основні критерії організаційної ефективності .
 53. Головні напрямки оцінки ефективності.
 54. Система показників оцінки економічної ефективності менеджменту: загальні та часткові.
 55. Ресурсно-потенціальний підхід до оцінки ефективності системи менеджменту, його методологія.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення студентами навчальної дисципліни “Економіка та управління бізнесом” застосовують такі методи навчання:

- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації);

- метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з метою набуття умінь і практичних навичок (практичні заняття);

- метод модульного контролю з допомогою періодичного складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять;

- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення задач та ситуацій, написання рефератів на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);

- електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системах (платформах) Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle.

Під час навчання застосовуватимуться презентація, лекції, комплексні модулі та завдання, електронні матеріали з відповідного курсу, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), дискусія, написання наукових праць та розробок.

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове

		опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, підсумковий контроль: іспит.
ПРН3 Проектувати ефективні системи управління організаціями	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, підсумковий контроль: іспит.
ПРН5 Планувати діяльність організації у стратегічному та тактичному розрізах	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, підсумковий контроль: іспит.
ПРН6 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань,

		підсумковий контроль: іспит.
ПРН8 Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, підсумковий контроль: іспит.
ПРН12 Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, підсумковий контроль: іспит.
ПРН13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, підсумковий контроль: іспит.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі навчання використовують методи поточного, проміжного та підсумкового контролю.

Поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Зокрема визначається ступінь засвоєння матеріалу студентами, вироблення навчальних і дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення та інтерпретації, а також вироблення навичок письмової й усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять й змістових модулів і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є контрольні роботи і тестування.

Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни “Економіка та управління бізнесом” є:

- 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) виконання модульних (контрольних) завдань;
- 3) виконання самостійних (індивідуальних) завдань;

При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях;
- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових результатів навчання і проводиться у формі письмового іспиту.

Засоби діагностики успішності навчання

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань протягом семестру.

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, розв'язування задач, розгляд ситуацій;
- для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання;
- для підсумкового контролю – проведення письмового іспиту.

Засоби поточного контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
Поточне опитування на практичних заняттях	20
Тестування за змістовим модулем 1	10
Тестування за змістовим модулем 2	10
Індивідуальне завдання	10

Засоби підсумкового контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
	Денна/Заочна
Письмовий іспит	50

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають індивідуальне письмове завдання.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем,

незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному, проміжному оцінюванні та самостійній роботі. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні заняття: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20.
- контрольні заміри (модулі): 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20.
- індивідуальне завдання: 10 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10.
- іспит: 50 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Форма підсумкового контролю успішності навчання іспит.

Види завдань, виконуваних студентами	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади сучасного управління на підприємстві	
1. Поточне опитування (усне опитування, розв'язування задач, доповнення до виступу, участь у дискусіях)	10
2. Контрольне тестування за модулем 1	10
Разом	20
Змістовий модуль 2. Організація різних видів діяльності підприємства	
1. Поточне опитування (усне опитування, розв'язування задач, доповнення до виступу, участь у дискусіях)	10
2. ІНДЗ	10
3. Контрольне тестування за модулем 2	10
Разом	30
Іспит	50
Разом за семестр	100

Підсумковий контроль знань студентів у формі іспиту. Екзаменаційні завдання іспиту складаються на основі затвердженої програми курсу “Економіка та управління бізнесом”. Структурно екзаменаційний білет складається з 3 завдань, які включають:

- два теоретичних запитання за програмою курсу (максимально – 20 балів);
- тестове завдання, до складу якого входить двадцять запитань різних типів (максимально – 20 балів)
- практична ситуація (максимально – 10 балів).

Оцінювання знань студентів на іспиті здійснюється за 50-бальною системою.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на **теоретичні запитання** використовуються такі критерії:

1) відмінному рівню (10 балів) відповідає виявлення всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; засвоєння основної і додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення як типових, так і нетипових практичних ситуацій; виявлення творчих здібностей в розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу;

2) достатньому рівню (7 балів) відповідає виявлення достатнього знання програмного матеріалу; засвоєння основної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій; виявлення творчих здібностей в розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу;

3) задовільному рівню (3 бали) відповідає виявлення знань основного програмного матеріалу; засвоєння інформації в основному з лекційного курсу; володіння необхідними методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових ситуацій, допускаючи окремі незначні помилки;

4) незадовільному рівню (0 балів) відповідає виявлення значних прогалин в знаннях основного програмного матеріалу; володіння окремими поняттями, методиками та інструментами, допускаючи при їх використанні принципові помилки.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на *тестові завдання* використовуються наступний критерій – за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал.

Письмове розв'язання розрахунково-аналітичної задачі, що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок, оцінюється на “відмінно” (10 балів), “задовільно” (5 балів) та “незадовільно” (0 балів) залежно від:

- а) точності вирішення задачі;
- б) повноти вирішення задачі;
- в) ступеня обґрунтованості відповіді за результатами розрахунків.

Загальне підсумкове оцінювання рівня знань студентів. До екзаменаційної відомості вносяться результати поточного контролю і підсумкового контролю, а також їх сумарна оцінка за 100-бальною системою. Після цього здійснюється переведення сумарної оцінки у 4-бальну систему та система ECTS за критеріями:

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (університету, національною та ECTS):

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Загалом, оцінювання знань студента ґрунтується на таких критеріях:

Оцінка „відмінно/зараховано”:

- студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом,
- вільно і логічно-аргументовано висвітлює проблеми управління конкурентоспроможністю,

- бачить місце питання, яке розглядається, у контексті загальної теорії конкурентоспроможності,
- при відповіді на питання посилається на рекомендовану програмою курсу додаткову науково-монографічну літературу,
- вміє показати методологічне значення теорій і систем управління конкурентоспроможністю для вибору шляхів вирішення конкретних соціально-економічних прикладних проблем.

Оцінка „добре/зараховано”:

- студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки,
- висновки й узагальнення, які він зробив, не є вичерпними,
- відсутні посилання на додаткову літературу,
- практичне застосування теоретичних знань є дещо розпливчастим.

Оцінка „задовільно/зараховано”:

- студент в основному володіє фактичним матеріалом курсу, але в окремих аспектах питань припускається істотних помилок,
- не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов’язати теоретичні знання з практикою,
- виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни.

Оцінка „незадовільно/незараховано”:

- студент не володіє матеріалом курсу, не орієнтується у його проблематиці,
- при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок,
- не може зробити жодних висновків та узагальнень,
- не бачить взаємозв’язку теорії та практики, яка розглядається.

12. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавство

1. *Господарський кодекс України* від 16.01.2003 р. / Офіційний вісник України. – 2003. – N 11. – 462 с.
2. *Кодекс Законів про працю України* з постатейними матеріалами / За ред. В.М. Вакуленка, О.П. Товстенка. – К.: Юрінком Інтер. – 1040 с.
3. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: *Закон України* // Відомості Верховної Ради. – 1992, №42-43.
4. Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності: *Закон України* // Голос України. – 1992, 29 квітня.

Основна література:

1. *Гуменник В. І.* Менеджмент організацій : навч. посіб. К.: Знання, 2018. 503 с.
2. *Довгань Л. Є., Малик І. П., Мохонько Г. А., Шкробот М.В.* Менеджмент організацій: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271
3. *Назарчук Т. В., Косіюк О. М.* Менеджмент організацій: Навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 560 с.
4. *Осовська Г. В.* Менеджмент організацій : підручник. К. Кондор, 2018. 680 с.
5. *Писаревський І. М.* Менеджмент організацій: Навчальний посібник. [Писаревський І. М., Нохріна Л.А., Познякова О.В.]. Харків: ХНАМГ.2016. 322с

Додаткова література

1. Менеджмент організацій: навч. посібник / В.І. Гуменник, Ю.С. Копчак, О.С. Кондур. Київ: Знання, 2012. 503 с.

2. Косач І. А. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами. Навчальний посібник / І. А. Косач, Л. С. Ладонько, І. В. Калінько. Київ: Кондор-Видавництво, 2014. 217 с.
3. Марушак С. М. Оцінка та управління підприємницькими ризиками : навч. посіб. / С. М. Марушак, Г. В. Єфімова, О. В. Пашенко. Херсон : Олді-плюс, 2014. 296 с.
4. Менеджмент : навч. посіб. / Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, та ін.; за заг. редакція Г. Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2015. 550 с.
5. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посібник. Київ : Знання-Прес, 2002. – 239 с.
6. Василенко В.А., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління. Київ : ЦУЛ, 2003. 396 с.
7. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент в організації: Навч. посібник для студ. екон. спец. вузів. Київ : КОНДОР, 2002. 654 с.
8. Гуторова О.О., Пахуча Е.В. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посібник. Харків : ХНАУ, 2018. 247 с.
9. Жуковська Л. Е. Теорія організацій : навчальний посібник. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. 148 с.
10. Ігнатєва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник. Київ : КНУТД, 2014. 360 с.
11. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. Київ : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2001. 580 с.
12. Маркіна І. А. Менеджмент організації: навч. посіб. Київ: ТОВ «Вид-во «ЦУЛ». 2013. 248 с.
13. Петков В. П. Менеджмент організації : підручник. Львів : Новий світ-2000. 2011. 488с.
14. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції / Пер. з англ. Київ: Основи, 1997. 390 с.
15. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник: Курс лекцій / За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. Житомир: ЖІТІ, 2001. 432 с.